

Prológus

„Vigyázz, ez a könyv maga Albert,
ha belelépsz, nem akarsz majd kijönni!”

Albertben megvan Sherlock Holmes kíváncsi természete, a külseje viszont Watsonra emlékeztet. Hanyag eleganciával öltözik, de olyan tökéletesen, hogy felmerül a gyanú, vajon az utolsó pillanatban készült-e el. Ritka, hogy valaki ilyen hiú legyen.

Az egyik kedvenc elfoglaltsága, hogy *néz*. Áthatol a szemed tükrén, és megszerez minden információt, amire szüksége van. Szinte csalhatatlan az érzelmi antennája, belelát az emberekbe. Olyan könnyedén érzékel bármit, mint ahogy a vonalkód-leolvasók mutatják meg a termékek árát a szupermarketek pénztáraiban. Ha rád fókuszál, többet tud rólad, mint te magad.

Albert több csatát nyert a halállal szemben, épp ezért a történetei élettől teliek. Hiperaktív ember, az a típus, aki inkább nem alszik, mintsem lemaradjon valami-

ről. Szédítő, milyen sebesen jár az agya. Ha el akarsz neki mondani valamit, annak nagyon jónak vagy nagyon gyorsnak kell lennie.

Ha szeretnéd felkelteni az érdeklődését, ne meséld el neki az életed, hagyd, hogy ő fedezze fel. Ez ugyanis a másik kedvenc elfoglaltsága.

Imád provokálni, de a jobbítás szándékával teszi. Csinált velem egy próbafelvételt a *Ne kérd, hogy csókoljalak meg, mert még megcsókollak** című filmjéhez, egy medencénél forgattunk. Nem sokkal azelőtt ismerkedtünk meg. Hirtelen lecsatolta a műlábát. Olyan természetességgel tette, hogy majdnem én is megpróbáltam levenni a saját lábamat. Örültség volt, próbáltam természetesnek tűnni, de a jelenet megzavart. Ő észrevette, s épp olyan természetességgel, mint ahogy lecsatolta a bal lábát, elkezdett beszélni az élete és a filmje egyik központi témájáról: a saját magadnak szerzett örömök világáról.**

* A film főszereplője az esküvője előtt elbizonytalanodik, s beiratkozik egy gitártanfolyamra, de csak egy speciális csoportban van hely, (értelmi) fogyatékossgal élő fiatalok között, ahol később sokat tanul az életről, a másságról, a boldogságról. A kritikusok által méltatott filmet Espinosa maga írta és rendezte két színdarabjából: *No me pidas que te bese porque te besaré* (Ne kérd, hogy csókoljalak meg, mert még megcsókollak); *El club de las pajas* (kb. A „kézimunkaszakkör”). [a ford.]

** Ez a film is foglalkozik azzal, amiről Espinosa itt a 15. felismerésnél beszél. [a ford.]

Rögtön egy hullámhosszon voltunk. Egyszeriben elfeledkeztem a próbafelvételről, a lábamról, arról, hogy ő a rendező, és ott találtam magam egy kollégával, aki olyan dolgokról beszél, melyeket magam is megtapasztaltam.

Harmincnek néz ki, de belül olyan, mint egy 15 év körüli, örök kamasz. Innen fakad a frissessége. A tisztasága. Innen ered az, hogy még mindig azt gondolja, ha elképzeli valamit, akkor az valóra válhat.

Albert hatalma abban rejlik, hogy soha nem adja fel. És végső menedékként üzletel: egyik lábát és fél tüdejét cseréli el az életért. Megtanult veszíteni, de kizárólag azért, hogy nyerhessen. Így még erősebbé válik. Kielvezi, csordultig issza az életet.

Színarabokat ír, filmforgatókönyveket, tévésorozatokot, regényt... Remekül használja a humort ahhoz, hogy drámai dolgokról beszéljen nekünk. Közelebb hozza a valóságot a legtávolabbi álmainkhoz. Azt mondja nekünk, hogy az egyetlen kisebbség az érzelmi, s hogy olyan társadalomban élünk, mely nem viszonyozza az érzéseket.

Albert egy mindenki számára elérhető, a nap színében fürdő világról beszél: *a sárga világról*. Egy olyan helyről, mely tele van melegséggel, ahol a csókok akár 10 percig is tarthatnak, ahol az ismeretlenek a legjobb szövetségesek lehetnek, ahol a fizikai kontaktus elveszíti szexuális

vonatkozását, ahol a szeretet olyan magától értetődő, hétköznapi dolognak számít, mint az, hogy kenyeret veszünk, ahol a félelem jelentőségét veszti, ahol a halál nem olyasmi, ami másokkal történik, ahol az élet a legértékesebb, ahol minden a helyén van, ott, ahol szeretnéd, hogy legyen.

Ebben a könyvben mindez szóba kerül, Albert beszél arról, amit érzünk, és amit nem mondunk el, arról, hogy félünk, elhagynak majd azok, akik velünk vannak, valamint arról, hogy ismerjük meg magunkat, vegyük észre és becsüljük meg a nap minden egyes másodpercében, kik vagyunk.

Hosszú életet, Albert!

Eloy Azorín
spanyol színész

Hol születik?

Nos, a rákból születik. Tetszik nekem a rák szó. Sőt még a tumor szó is. Lehet, hogy siralmasan hangzik, de az életem egybeforrt ezzel a két szóval. Soha nem éreztem szörnyűnek kimondani azt, hogy rák, tumor vagy osteosarcoma (a csont rosszindulatú tumora). Velük nőttem fel, és szeretem hangosan kimondani, világgá kiáltani őket. Azt hiszem, egészen addig, amíg nem mondod ki, amíg nem képezi az életed részét, nehezen tudod elfogadni, mi van a testedben.

Épp ezért kell az első fejezetben beszélnem a rákról, mert a későbbiekben már a ráktól tanultakat fogom kifejteni, hogy miképp tudjuk felhasználni mindezt ahhoz, hogy túléljük az életet.

Szóval, először magára a rákra koncentrálok, és arra, hogy milyen hatást gyakorolt rám.

14 éves voltam, amikor először kórházba kerültem. Osteosarcomát diagnosztizáltak a bal lábamon. Otthagytam az iskolát, az osztályomat, és elkezdtem a kórházi életem.

Tíz éven át voltam rákos, tizennégy és huszonnégy éves korom között. Ez nem azt jelenti, hogy tíz évet töltöttem folyamatosan kórházba zárva, hanem hogy tíz év alatt többször kerültem kórházba, hogy meggyógyuljak négy rákból: csontdaganat a lábamon, újabb csontdaganat a lábamon (ugyanazon, ahol az első), tüdő- és májrák.

Útközben elhagytam az egyik lábam, a fél tüdőm és a májam egy darabját. De azt kell mondanom, hogy ma úgy érzem, boldog voltam a rákkal. Úgy emlékszem vissza erre az egészre, mint életem egyik legjobb időszakára.

Bizonyára meghökkentő együtt látni a „boldog” és a „rák” szót. De ez az igazság: boldog voltam a rákkal. A rák ugyan elvett tőlem bizonyos dolgokat: az egyik lábam, a fél tüdőm, a májam egy darabját, ugyanakkor sok mindent megtapasztaltam általa, olyasmiket, amiket egyébként talán sohasem.

Mit adhat a rák? Azt hiszem, a lista végtelen: rájöhetsz, ki is vagy valójában, s milyenek azok, akik körülvesznek; megismerheted saját határaidat, s legfőképp megszabadulhatsz a halálfélelemtől. Talán az utóbbi a legértékesebb tanítás.

Egy nap meggyógyultam. Huszonnégy éves voltam, és azt mondták, nem kell többé visszamennem a kórházba. Ledermedtem. Különös érzés volt. Ahhoz értettem legjobban az életemben, hogy a rák ellen harcoljak, s ak-

kor egyszer csak közölték, hogy gyógyult vagyok. A különös érzés (és az elképedés) hat órán át tartott, majd szinte megőrültem az örömtől. Nem kell visszamenni a kórházba, nincs több röntgen (azt hiszem, több mint 250 készült rólam), vérvétel, kontrollvizsgálat! Mintha egy álom vált volna valóra. Abszolút hihetetlennek tűnt.

Azt gondoltam, néhány hónap alatt elfeledem majd a rákot. „Normális életem” lesz majd. A rák régi emlék lesz csupán. Ehelyett azonban valami egészen váratlan történt (soha nem feledtem el a rákot), mégpedig az, amit korábban el sem tudtam volna képzelni: mennyit segíthetnek a ráktól tanultak a mindennapokban.

Kétségtelen: ez a ráktól kapott becses örökségem. Néhány tanítás (nevezhetjük így is őket, bár én jobban szeretem azt a szót, hogy felismerés), mely segít abban, hogy az életem könnyebb legyen, én pedig boldogabbá váljak.

Ebben a könyvben azt próbálom majd elmagyarázni, hogyan lehet a ráktól tanultakat a mindennapokban alkalmazni. Most, hogy végiggondolom, akár ez is lehetne a könyv címe: *Hogyan éljük túl az életet a rákon keresztül*. Talán ez lesz majd a könyv alcíme. Furán hangzik, épp az ellenkezője annak, mint ami a rákkal foglalkozó könyvek többségének borítóján szokott lenni. Mégis igaz. Az élet paradox: imádom az ellentmondásokat. Nyomatékosan szeretném elismételni, hogy ez gyűjteménye mind-

annak, amit én tanultam a ráktól, illetve amit a szintén ezzel a betegséggel küzdő barátaim ismertek fel és osztottak meg velem.

Bizony, a szobatársak nagyon fontosak. Olyannyira, hogy mi – vagyis azok a rákos srácok, akik Kopasznak hívtuk egymást – kötöttünk egy alkut, egy életre szóló szerződést: felosztjuk egymás között azok életét, akik belehaltak a rákba. Felejtethetlen, csodaszép szerződés – valamiképp tovább szerettünk volna élni a többiekben, és segíteni akartunk nekik a rák elleni küzdelemben.

Mindig hittük, hogy azok, akik meghaltak, egy picit gyengítettek a rákon, és nekünk, akik még életben maradtunk, lehetővé tették, hogy könnyebben nyerhessünk. A rák tíz éve alatt 3,7 életet kaptam. Így aztán ezt a könyvet is 4,7 ember írja (3,7 másik élet és a sajátom). Sohasem feledem ezt a 3,7 életet, és mindig azon igyekszem, hogy igazságot szolgáltatassak nekik. Ha néha úgy érzed, nehéz az életed, képzelj csak el, milyen felelősség 4,7 élet súlya!

Szóval, ennyit a rákról és rólam. Tetszik, ahogy összefoglaltam, elégedett vagyok. Az elejét elmeséltem. Most már folytathatjuk a sárga világgal.